

Kuntatalouden tilannenäkymät koronaviruksen seurauksena

Kunnanhallitus 20.04.2020 § 108

43/02.02.02/2020 [Vuoden 2020 talousarvion toteutuminen, lisämäärärahat ja osavuosisraportit sekä tuloslaskelmat]

Valtiovarainministeriö arvioi 16.4. julkistamassaan talouskatsauksessa, että Suomen bruttokansantuote laskee tänä vuonna 5,5 %. Bruttokansantuote (BKT) supistuu eniten tämän vuoden toisella neljänneksellä, minkä jälkeen kasvu elpyy. BKT:n arvioidaan kasvavan 1,3 prosenttia vuosina 2021 ja 2022.

Julkisen talouden alijäämä kasvaa tänä vuonna lähes 14 miljardilla eurolla 16,6 miljardiin euroon eli 7,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Näkyvissä oleva talouskasvu ei riitä palauttamaan julkisen talouden rahoitusasemaa ennalleen, ja julkinen talous pysyy selvästi alijäämäisenä lähivuosina

Hallitus päätti kehysriihessään 8.4. tukea kuntia yli miljardilla eurolla koronaviruksen vuoksi. Hallitus seuraa kuntatalouden kehitystä ja on tarvittaessa valmis täydentämään tukikokonaisuutta myöhemmin tänä vuonna.

Kehysriihessä päätetty vähintään miljardin euron tukikokonaisuus kohdistuu vuoteen 2020 ja se toteutetaan seuraavassa, kolmannessa lisätalousarviossa. Siihen mennessä tukikokonaisuus täsmentyy. Se koostuu toisiaan täydentävistä osista, joilla huomioidaan erilaisten kuntien tarpeet koronaviruksen osissa:

- Valtio korvaa suoraan sairaanhoitopiireille koronaviruksen muun muassa tehohoidosta aiheutuvat lisäkustannukset valtionavustuksella
- Kuntien yhteisöveron jako-osuutta korotetaan määräajaksi vuodelle 2020.
- Peruspalvelujen valtionosuutta korotetaan loppuvuodelle 2020.
- Harkinnanvaraista valtionosuutta korotetaan.

Hallitus päätti jo aiemmin korvata kunnille vuonna 2020 aiheutuvat tilapäiset veromenetykset, jotka johtuvat hallituksen päättämistä yritysten verojen maksujärjestelyistä. Päätös auttaa kuntia väliaikaisesti, sillä maksujärjestelyillä myöhemmäksi siirtyneet veronmaksut vähennetään vastaavasti kuntien valtionosuuksista vuonna 2021.

Koronaviruksen vaikutukset koko julkiseen talouteen ja kuntatalouteen ovat merkittävät. Pandemia nostaa kuntien menoja muun muassa terveydenhuollossa. Samalla kuntien verotulot sekä maksutuotot laskevat.

Valtiovarainministeriön ensimmäisen arvion mukaan koronavirusiheikkentää tänä vuonna kuntataloutta 1,6–2 miljardilla eurolla. Arvio on kuitenkin alustava, sillä vaikutukset riippuvat pandemian laajuudesta ja kestosta, joista ei ole vielä varmuutta. Lisäksi erityyppisille kunnille vaikutukset ovat erilaiset.

Hallitus arvioi tulevissa lisätalousarvioissa ja elokuun budjettiriihessä koronaviruksen vaikutuksia kuntiin ja sitoutuu täydentämään vaikutusarvioiden tarkentuessa tarvittaessa kunnille suunnattua toimenpidekokonaisuutta. Vuotta 2021 koskevista toimenpiteistä päätetään vuoden 2021 talousarvion valmistelun yhteydessä.

Välittömien kriisitukitoimien lisäksi hallitus käy budjettiriiheen 2020 mennessä läpi näkymän kuntatalouden tulevaisuudesta. Samassa yhteydessä tarkastellaan kuntien tehtäviä ja velvoitteita.

Taustatietoa kuntatalouden tukipaketista (VM 8.4.2020)

<https://vm.fi/documents/10623/17688657/Taustatietoa+kuntatalouden+tukipaketista+LTAE+huhtikuu+2020/0ee97011-0e61-e812-c462-f8c0989e7b88/Taustatietoa+kuntatalouden+tukipaketista+LTAE+huhtikuu+2020.pdf>

Asian valmistelija	kunnanjohtaja
Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Saatetaan kunnanhallitukselle tiedoksi.
Päätös	Saatettiin.
